



**R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia**

**Tamburini, Tommaso**

**Lugduni, 1689**

De eodem ut publica quoad non Toleratos.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

fructum impetrationis tantum esse, ut superet omnem utilitatem pecunie: & ex alia, infidelem, vel peccatorem offerentem elemosinam, velle interpretative, illud quod velle rationabiliter potest. Cum igitur possit, solum participare de fructu Impetrationis; hanc solum, & nihil præterea, velle præsumendus est.

§. III. An, & quatenus Missa offerri possit pro Cathecumeno.

**V**alde differt, à præcedenti, præfens quæstio: nam hic supponimus Cathecumenum esse ex vi conditionis in gratia, & solum ei deesse Baptismum, per quem tanquam per ianuam visibilis Ecclesiæ in illam ingrediuntur Fideles: at infideles semper supponuntur sine gratia, & Dei inimici. Quæritur ergo, an Sacerdos possit stipem accipere à Cathecumeno, illique Missam fructum applicare?

1. Dicimus posse utrumque, si enim potest pro Infideli, multo magis pro Cathecumeno; cui saltem prodest Missa quoad impetrationem sicuti prodest Infideli, modo dictum est. Doctrinæ tamen, & curiositatis gratia, modo dictam impetrationem, tum de satisfactionis fructu, ex opere operato addo sequentia.

2. Quoad satisfactionem. Quamvis non desint qui concedant Cathecumeno existenti in gratia prodesse effectum satisfactionis, ex opere operato, si pro ipso offeratur Missa, unde si sit in Purgatorio iuvati per Missam possit, sicuti ceteri baptizati: ita Lexan. v. Missa, n. 7. alique apud Lud. à Cruce in exp. Bull. Crac. disp. 2. c. 8. n. 18. vide etiam Fagund. lib. 3. de primo præcept. Eccl. c. 12. num. 29. & 30. Communior tamen opinio negat. Ita Sot. de Sacram. disp. 79. sect. 10. §. Primo igitur. March. de ord. tract. 3. p. 2. c. 7. num. 3. alique ab ipsius citati. Ratio rationis illa afferunt, quia Ecclesia per suos Ministros rationis illa afferunt, quia Ecclesia per suos Ministros non potest applicare fructum satisfactionis Missæ, nisi illis, qui sunt de membris suis, hoc est, de Ecclesiæ visibilis, in quam sit ingressus per Baptismum, quales nondum sunt Cathecumeni. Probabiliter quidem, sed ego libens sequor opinionem affirmantem, & huic rationi respondeo, Cathecumenos non esse omnino extra Ecclesiam visibilem, sed aliquo tandem modo ad illam pertinere, siquidem propter fidem, quam iam animo conceperunt, & iam externè professi sunt; inchoativè sunt de visibili Ecclesia, Exemplum dare soleo de Novitiis aliorum Religionis: ij enim verè Religiosi, nequam sunt, pertinent tamen ad Religionem, suntque imitativè eius Religionis, cuius habitum susceperunt. Unde, sicuti iidem participant de Religionis susceptæ privilegiis, ita putandum est, Christum Dominum nonnullis excludere de sue Passionis satisfactione, fructuque Sacrificij eos, qui aspirant ad Baptismum, atque externa etiam petitione deprecant.

3. Quoad impetrationem. Facilius certe conceditur, quoad ipsam ex opere operato, prodest Cathecumeno, tum propter rationem insinuatam, quod Cathecumenus imitativè pertinet ad Ecclesiam visibilem; tum universaliter, comprehendendo etiam Infideles: quia hoc Sacrificium, ut est impetrativum, utriusque ex opere operato, potest Deo offerri ex Trident. sess. 22. can. 3. pro quacunque re obtinenda, etiam temporalis, ut pro pluvia pecoribus, aliisque necessitatibus, Mirum autem esse (ut hic Delugo de Euchar. disput. 227. c. 2. §. 3. negantem, sed com Suario de Sacram. d. 78. sect. 2. §. Dico tervò, & d. 79. sect. 10. §. Primo igitur: concedente) quod Missa possit offerri ad impetrandam sanitatem bovis, non autem ad salutem amico Infideli. Nec deest ratio, qua simul dissolvuntur argumenta contraria, nam impetratio non respicit immediatè personam, cui confertur beneficium, sed personam, quæ postulat, unde qui petit sanitatem bovis non dicitur offerre pro bove, sed pro se, ut impetret sibi immediatè illud beneficium sanitatis bovis; Ita ergo etiam dato, Missa immediatè pro non baptizato offerri nequeat; poterit, pro se ipso Sacerdos

Part. II.

offerri, qui tanquam proprium beneficium, impetret salutem non baptizato.

§. Sed hæc Scholastici tractant; illud collige, possit sine scrupulo à Sacerdote applicari Cathecumeno Missam, quæ iam proderit, quoad fructum impetrationis certò, probabiliter verò, quoad fructum satisfactionis.

§. IV. An Offerri Missa possit pro Excommunicatis.

**E**xcommunicati alij sunt tolerati, seu quod idem est non vitandi, alij non tolerati, seu, quod idem est, vitandi. Et quidem publicè denunciati nominatim, & publici percussores Clericorum sunt vitandi: ceteri omnes non vitandi.

2. Præterea, Sacerdos (ut rectè distinguit, cum alijs Coninch. disp. 14. de excom. dub. 6. n. 36.) triplicem personam repræsentat. Primò immediatè ipsius Christi, cuius tanquam principalis offerentis, sacrificium, eiusque fructum ex opere operato, alicui applicat. Secundo, ipsius Ecclesiæ, tanquam cuius legatus, sacra officia, & sacrificia celebrat: & in his duobus agit Sacerdos personam publicam. Tertiò repræsentat suammet personam, & sic agit personam omnino privatam: sicut enim possunt hoc Sacrificium offerre Deo circumstantes, vel dantes stipem; ut privata personæ, sic poterit & ipse Sacerdos. His politis.

De Sacerdote ut privata persona pro Toleratis, & non Toleratis.

3. Dico primò. Sacerdos, ut privata persona, potest applicare, seu offerre Missam, pro Excommunicatis, sive Toleratis: Ita Coninch. ibid. num. 37. quidquid dicat Faber, & Latomus apud Dianam part. 5. tract. 9. ref. 77. Ratio est, quia Ecclesia excommunicatos privat solum communibus, hoc est, publicis suffragiis, atque adeo solum Sacrificio, ut offertur in persona Christi, vel Ecclesiæ.

4. Hinc infero etiam posse Sacerdotem in Sacrificio orare pro dictis; dummodo id faciat privatim, seu solammente, & non per orationes, quæ nomine Ecclesiæ dicuntur. Ita Coninch. ibid. & Delugo disp. de Euchar. 19. sect. 10. num. 184. Ut item possit in Memento, orare pro iisdem. Ita idem, & Gordonus, & Cornejo apud Dianam part. 5. tom. 9. ref. 77. quia, ut dictum est, hoc modo Sacerdos agere potest nomine privato, non vero Christi, & Ecclesiæ. Immo propter easdem rationes, dum dicit orationes publicas, v.g. orationem pro infirmis, potest animo suo privato intelligere infirmum excommunicatum, etiam non toleratum.

De Sacerdote, ut persona publica, quoad non toleratos.

5. Dico secundo. Non posse Sacerdotem, ut publicam personam, hoc est, nomine Christi, vel Ecclesiæ, applicare Sacrificium pro excommunicatis vitandis, vel ut sic pro illis orare. Ita Coninch. ibid. Ratio est, quia Ecclesia id directè prohibet, dum per excommunicationem illos privat communibus suffragiis, nec unquam ita temperavit, sicuti temperasse, mox dicemus, pro toleratis.

6. Sed, quid, si quis non toleratus sit contritus, perque ipsum non sit ut absolvetur, censendumne est, cum, qui est Dei amicus, & per Chritatem ipsi Ecclesiæ unitus, tan graviter puniri? Non ita propter hanc rationem, putant Navarrus, Covarruvias, alique ovis sequuntur, & citant Fagundez 1. Eccl. præcept. lib. 3. c. 12. a. n. 6. & Marchinus de ord. tract. 3. p. cap. 10. num. 6. Sed contrarium docent Sotus, Coninch. & Hurtadus d. 4. de excom. diff. 5. qui citat eisdem, quia adhuc est excommunicatus, eumque sic, ad terrorem aliorum,

L 3

punire

punire quasi invita constringitur pia Mater Ecclesia. Verumque probabile, hoc posterius probabilius.

7. Hinc infero peccare mortaliter Sacerdotem si secus faxit, sique elemosynam, pro hoc recipiat: quia in re gravi, & contra tam gravem prohibitionem operaretur communicando in sacris cum excommunicato non tolerato. Insuper teneretur ad restitutionem stipis acceptæ, quia nullum spirituale fructum ex opere operato, id est, proveniente ex parte Christi, & Ecclesiæ (qui est fructus, quem maxime, fideles per stipem requirunt) illis conferre potest. Vide infra lib. 3. cap. 1. §. 9. num. 5.

*De Sacerdote, ut persona publica quoad Toleratos.*

8. Dico tertio, pro Toleratis an possit Sacerdos ut persona publica orare, ipsique Missam applicare, esse vulgarem questionem. Negat Suarez, Vasquez, alique quos citat, sequiturque Bonacina de excomm. disput. 2. quest. 2. p. 1. §. 1. num. 1. & Marchinus de ord. tract. 3. p. 2. cap. 8. a. num. 18. Concedit Coninch Henricus, Navarr. alique apud eundem Bonac. quibus adde Hurtad. de excomm. disp. 3. diff. 4. & Delugo disp. 19. de Euch. sect. 10. num. 187. Hi concedunt, quia Concilium Constantiense in Extrav. Ad vitanda, universaliter permittit in quibuscumque divinis, vel extra, cum excommunicatis toleratis communicari posse. Illi negant quia concedunt per hæc Concilij Constantiensis verba alias ceteras communicationes, etiam in sacris permitti, non vero hanc applicationem Sacrificij, quia cum hæc fiat sola mente, & longe distante ipso excommunicato, communicatio proprie non est: Vtique probabiliter, sed hi qui benignius loquuntur, sunt hilarius excipendi, suffragaturque ratio, quia hæc concessio data à Constantiensi ad dilatandas conscientias fidelium, restringenda non est, sed extendenda ad communicationem, licet non tam proprie dictam. Ita Sanchez in decal. lib. 2. c. 9. num. 4. Et quamvis id faveat ipsis excommunicatis, quia tamen id illi redundat ex confessione facta fidelibus liberè orandi non erit nisi favor indirectus, qui non negatur Toleratis. Ita Layman. lib. 1. tract. 5. c. 4. n. 5. Sotus & Sanchez apud eundem.

9. Adde neminem vocare in dubium, quod Toleratus possit admitti cum aliis fidelibus ad audiendam Missam, & tunc, iam Sacerdos publicè orat pro ipso, dum dicit (pro omnibus circumstantibus: ) Ita Delugo disp. de Euch. 19. sect. 10. n. 189. Item cum eodem Tolerato possumus recitare officium, vel etiam cantare in Choro, tunc autem oramus publicè pro ipso, dum dicimus (miserere tui omnipotens. ) Ita idem ibid. Item, ipsi si sit alias dispositus, communionem potius possumus, proque illo publicè orare dicendo (Corpus Domini nostri custodiat animam tuam) Ita idem ibid. Item possumus admittere Diaconum Toleratum ad cantandum Evangelium pro quo orat Sacerdos quando dicit (Dominus sit in corde tuo) Ita idem ibid. Quæ omnia quamvis facta, ut à personis publicis, sunt permilla cum Toleratis à Constantiensi, ergo similiter est permilla quæcumque communicatio in sacris, atque adeo in Sacrificio.

10. Dices cum Marchin. de ord. tr. 3. p. 2. c. 8. n. 3. & 10. implicat esse excommunicatum, & pro ipso, posse suffragia publica applicari; quia quidditas excommunicationis est privatio communium suffragiorum, sicuti excommunicationis quidditas est privatio lucis. Respond. o Quid ditas excommunicationis solum est privatio talium suffragiorum, ut directè illis faverent, hoc verò ut indirectè; At in casu nostro ex modo dictis n. 8. in fin. hoc posterius affirmamus, non illud prius.

11. Ex his infero primo, quod feria sexta Hebdomadæ Sanctæ dum Ecclesia orat publicè pro Hæreticis, & Schismaticis, licet dici possit, vel tunc ipsam sibi dispensare, vel orare directè pro dilatatione ipsiusmet Ecclesiæ Catholicæ; unde solum indirectè orare censetur pro Hæreticis: tamen post Concilium Con-

stantiense, facilius dicendi modus est, offerretur ipsi re directè pro Hæreticis Toleratis; non Toleratis, qui sane paucissimi sunt, vel non comparentur ut sic tertiū respiciant, vel si comprehenduntur, his utitur prædicta dispensatione, vel prædicta indirectè.

12. Infero secundo, Sacerdotem posse sine peccato recipere stipem à Tolerato, ut pro ipso Sacram. publica persona, celebret; iam enim pro illo celebrabit. Ita Layman. lib. 1. tract. 5. p. 2. cap. 4. n. 5. & Sanchez sur. lib. 2. c. 4. n. 6.

Id autem dupliciter evenire potest. Primo, si Toleratus, ex se accedat ad Sacerdotem, petatque pro se Sacram. Secundo, si Sacerdos accedat ad Toleratum, ferendo suam missam pro ipso, petatque elemosynam. Hoc secundo modo, esset licitum Sacerdoti, licetum ipsi Tolerato, dare elemosynam tali Sacerdoti, quia tunc non se ingerit Toleratus, sed Sacerdos, ex Concilio Constantiensi, potest cum Tolerato communicare, tum in humanis, tum in divinis, & ceteris. Toleratus invitatus non prohibetur respondere, primus modus videtur difficilior, quia tunc se ingerit Toleratus, quod non potest, & Sacerdos accipit stipem videtur cooperari cum illius peccato. Dico tamen Sacerdotem posse acceptare, quia Concilium Constantiense cum ab omni prohibitione liberum facit, magis, ubi intervenit Sacerdotis commodum, non peccat ex obata elemosyna. Quare sicuti ex Laym. ibid. §. Quintum notandum universaliter se ingerit Toleratus ad communicandum tecum, ipse peccat peccato mox dicendo n. sequenti, non tu, qui per privilegium Concilij: ita in hoc casu, ubi adit communicatio.

13. Infero tertio, quoniam peccat peccet communicatus, dum se ingerendo petit Missam pro se offerendam.

Dico primo; non Toleratus petens Missam, ut pro se, cum Sacrificio peccat mortaliter, quia in re peccat contra prohibitionem Ecclesiæ, immiscendo laicis, volendo id à quo graviter arceatur, Adde, ut petendo Sacerdotem, ut pro ipso applicet Sacrificium, quod ex. n. 5. sine mortali non potest.

14. Dico secundo, Toleratus si Missam ut pro se, opus petat solum peccat venialiter. Sic Hurtad. de excomm. diff. 4. num. 13. Ratio est quia licet petat, quod Sacerdos facere potest, tamen cum ipse se ingerit in tali petitione, quæ cum sit simplex petitio, non est nisi communicatio in humanis prohibita sub venialiter peccabit.

15. Dico tertio. Vterque sive Toleratus, sive non Toleratus, si petat Sacrificium, ut est opus privati Sacerdotis, peccabit solum venialiter, nimirum propter peccatam communicationem locutionis in humanis, cum ingerit, nam ceterum Sacerdos licet ut n. 3. dicimus tale opus privatum offerre, pro illis, potest.

Si ipse Sacerdos sit excommunicatus, & tamen Missam celebret offeratque pro non excommunicato, non valide offerat, dicam lib. 3. c. 1. §. 3. n. 42. fine.

*§. V. An Missa applicari possit pro Infidelibus.*

1. Pro iustis, sive in hac vita, sive in Purgatorio stantibus offerri posse Missam, probatione non indiget. Pro iustis verò existentibus in Patria, hoc est pro Beatis, non nisi improprie offertur: nimirum, vel in generalium actionem pro beneficiis in Sanctos collatis, vel ad implorandam gloriam, & venerationem alicuius Sancti, in Ecclesia Militante. Ita Delugo de Euch. disp. 19. sect. 10. n. 192.

2. Memini Patrem Ioannem Lorinum Societatis nostræ, propter Commentaria in sacram Scripturam recto Christiano orbe clarum, cum Romæ à Catholico Rege per suos Legatos promoveretur apud Paulum V. Confite-